

Praktische invulling c-groep

**Katholieke Basisschool
De Pionier**

Wat zijn de belangrijkste pijlers van het onderwijs in de c-groep?

Hoe ziet het onderwijs er dagelijks uit?

Welke methodes worden er al dan niet gebruikt?

Welke andere bronnen en materialen gebruikt de leerkracht voor het onderwijs?

Hoe worden de basisvakken aangeboden?

Welke andere vakken en vaardigheden komen er regelmatig aan bod en hoe?

Wat zijn de doelen voor de toekomst?

Pijlers voor het onderwijs aan hoogbegaafden

- hoogbegaafde leerlingen dienen het onderwijs compact aangeboden te krijgen;
- alle leerlingen hebben een instructiebehoefte, maar dit kan in veel gevallen zeer kort zijn omdat ze de nieuwe stof over het algemeen snel opnemen;
- leren vindt plaats in een context: indien mogelijk moeten verbanden worden gelegd tussen verschillende vakken, in ieder geval moet voor elke les het nut (op de lange termijn) duidelijk zijn;
- hoogbegaafde leerlingen hebben een meer dan gemiddelde behoefte aan autonomie;
- interpersoonlijke relaties en heldere, gelijkwaardige communicatie zijn cruciaal voor het onderwijsproces en de sociale ontwikkeling;
- feedback op het proces is belangrijker dan feedback op het resultaat;
- de opvattingen en verwachtingen van leraren en van de leerlingen zelf hebben invloed op de leerlingen, hun motivatie en hun resultaten;
- het welbevinden op emotioneel gebied en het leren herkennen van eigen kwaliteiten en talenten heeft een positief effect op de schoolprestaties.

Pijlers voor het onderwijsaanbod van de c-groep

- de basisvakken worden per groep zo compact mogelijk aangeboden, instructies voor een hele week in 1 keer. Hierdoor ontstaat tijd en ruimte voor verrijking en verdieping;
- andere vakken worden aan de hele groep tegelijk aangeboden, waarbij de eisen voor bijv. groep 6 uiteraard lager liggen dan bij groep 8;
- al het werk van de week staat op de weektaak, met daarbij evt. het instructiemoment voor die les genoemd;
- de leerlingen hebben vrijwel volledige autonomie in het inplannen van de weektaak, als het werk aan het eind van de week maar wel af is;
- waar mogelijk wordt er vakoverstijgend gewerkt, dit is zeker het geval bij wereldoriëntatie;
- op de achterkant van de weektaak staan (creatieve en verrijkende) keuzeopdrachten die ze naast hun weektaak kunnen inplannen;
- in al het onderwijs wordt zoveel mogelijk het uiteindelijke doel getoond, het nut op de lange termijn;
- in al het onderwijs wordt waar mogelijk gerefereerd aan de kwaliteiten en talenten die worden ingezet.

Basisvakken

Circuit

Voor de basisvakken maken we elke dag gebruik van een lescircuit. Hierbij heeft steeds elke ronde 1 groep instructie, heeft 1 groep zelfstandig werken aan de weektaak en heeft 1 groep een wisselende activiteit (dit kan ook zelfstandig werken zijn, of een opdracht op de computer, of een werkblad, of een spel dat betrekking heeft op de les).

Rekenen

De basisstof van rekenen wordt aangeleerd aan de hand van de leerlijn rekenen in Snappet. Hierin volgt elk kind de week, waarbij er de volgende methode gehanteerd wordt:

- de instructies voor de lessen van de hele week worden op één moment in de week gegeven tijdens het rekencircuit. Alle leerlingen krijgen op deze manier instructie over elk nieuw onderdeel;
- deze instructies zijn zeer compact en gericht op het aanleren van 1 strategie;
- tijdens de instructie wordt er indien mogelijk verder gekeken in de leerlijn van het doel, zodat de leerlingen een goed beeld hebben waar ze met deze les uiteindelijk naar toe werken;
- wanneer een leerling een lesdoel nog niet meteen oppikt, is er na de instructie nog tijd voor korte individuele begeleiding;
- de leerlingen verwerken de lessen verder zelfstandig, waarbij ze som 2 en 10 plusjes maken en dan eventueel nog werkpakket totdat het doel is afgevinkt op niveau 4 of 5.

Taal

Voor taal gebruiken wij de methode Staal die in de rest van de school ook gebruikt wordt. Hierbij richten wij ons echter alleen op woordenschat (les 1 en 5) en taal verkennen (les 2 en 6). De andere onderwerpen, zoals creatief schrijven en presenteren die in de andere lessen voorkomen, doen wij al genoeg in de andere vakken.

- de instructies voor de lessen woordenschat en taal verkennen worden op 2 momenten in de week gegeven tijdens het taalcircuit;
- deze instructies zijn zeer compact en gericht op het helpen aanleren van de woorden danwel één taalstrategie;
- de leerlingen verwerken de lessen verder zelfstandig, waarbij we al dan niet nodig nog compacten in het werkboek;
- de thema's van de verschillende groepen hebben we zó geclusterd dat ze per onderwerp bij elkaar horen of qua leerdoel van taal.

Spelling

Voor spelling gebruiken wij de methode Staal die in de rest van de school ook gebruikt wordt. Hierbij volgt elk kind de week, waarbij we onderscheid maken tussen spelling en grammatica/werkwoordspelling en er de volgende methode gehanteerd wordt:

- de instructies voor de lessen spelling en grammatica/werkwoordspelling worden op twee momenten in de week gegeven tijdens het spellingcircuit;
- deze instructies zijn zeer compact en gericht op het aanleren van één strategie;
- wanneer een leerling een lesdoel nog niet meteen oppikt, is er na de instructie nog tijd voor korte individuele begeleiding;
- de leerlingen verwerken de lessen verder zelfstandig, waarbij ze allemaal in het plusboek werken.

Andere 'normale' vakken

Begrijpend lezen

Voor het vak zelf maken wij gebruik van twee verschillende materialen:

- Nieuwsbegrip: hiervan doen de leerlingen online de lessen "Andere tekstsoort". Hierbij komen de verschillende strategieën aan bod die helpend zijn bij het werken met teksten.
- Slimme teksten: dit zijn grote teksten van pittig niveau over allerlei verschillende onderwerpen. Wij proberen deze onderwerpen altijd te laten aansluiten bij het project of een ander thema. Naast het lezen en regelmatig samenvatten van de teksten zijn er letterlijk-begripsvragen en zijn er bredere en creatieve denkopdrachten.

Wereldoriëntatie

De rest van de groepen op De Pionier maken gebruik van de methodes Naut, Meander en Brandaan voor de vakken natuur, aardrijkskunde en geschiedenis. In de c-groep zijn deze vakken echter geïntegreerd in het vak wereldoriëntatie, waarbij we werken met vakoverstijgende projecten. Deze projecten ontwikkelen de leerkrachten zelf:

- de thema's zijn gericht op de kerndoelen van het SLO, waarbij we er in de jaren dat de leerlingen in de c-groep zitten voor zorgen dat deze doelen allemaal aan bod komen;
- wanneer er aan een bepaald thema gewerkt wordt, zijn de taalthema's en de teksten voor begrijpend lezen hier ook zoveel mogelijk passend bij en indien mogelijk ook andere vakken en opdrachten;
- in de opzet van een thema kijken we eerst naar de kerndoelen en de kernwoorden, vervolgens bepalen de leerkrachten ook welke andere doelen er nog zijn en aan welke vaardigheden de leerlingen gaan werken;
- na het bepalen van het onderwerp en de doelen zoeken de leerkrachten verschillend lesmateriaal bij elkaar dat hiermee te maken heeft. Hiervoor maken ze gebruik van Naut, Meander, Brandaan en de oude methode Blink. Verder hebben zij een abonnement op LessonUp waar online zeer veel materiaal te vinden is en maken zij uiteraard gebruik van het internet om informatie en lesideeën te zoeken;
- de verwerking van het thema is gericht op creativiteit, creatief denken, hogere orde denken, verbanden leggen, samenwerking, metacognitie;
- elk thema heeft een eindopdracht waarbij de leerlingen van tevoren een rubric krijgen zodat ze precies weten hoe en waarop ze beoordeeld zullen worden. Regelmatig worden bij de eindbeoordeling ook de tussenopdrachten meegenomen. Motivatie en werkhouding is altijd onderdeel van de beoordeling.

Engels

We maken gebruik van de methode Stepping Stones junior met de volgende bepalingen:

- de lessen zijn zoveel mogelijk gericht op het spreken en het plezier. De verwerking in het werkboek wordt indien nodig compacter aangeboden op de weektaak. Indien passend wordt de Plustaak uit de methode ingezet en beoordeeld aan de hand van een rubric;
- de verschillende groepen zijn geclusterd op niveau van Engels, waarbij er in 2 instructieniveaus lesgegeven wordt;
- naast de lessen volgens de methode maken we o.a. gebruik van:
 - Engelse leesboeken en Smart texts (begrijpend lezen in het Engels);
 - a 10 for English: elke dag 10 minuten volledig in het Engels doen;
 - losse, creatieve Engelse opdrachten en werkbladen;

- Newsround: het Engelse jeugdjournaal kijken en daar over napraten.

Verkeer / Schrijven / Levensbeschouwing / Creatief / Bewegingsonderwijs

Voor deze vakken volgen wij de methodes zoals deze op school zijn, dat wil zeggen:

- verkeer: Op voeten en fietsen (gr 5/6) en Jeugdverkeerskrant (gr 7/8);
- schrijven: Pennenstreken (gr 4/5/6/7), losse opdrachten en creatief schrijven (gr 8);
- levensbeschouwing: Trefwoord;
- beeldende vorming, muziek en bewegingsonderwijs: door de vakleerkrachten.

Sociaal emotionele ontwikkeling

Op De Pionier gebruiken we de methode Kwink. De c-groep volgt de lessen van de bovenbouw, waarbij we wel aanpassen aan de doelgroep. Daarnaast hebben wij de methode Spiegelschrift, een methode voor emotionele ontwikkeling voor hoogbegaafde kinderen. Deze gebruiken we als bron voor lesjes en gesprekken, we volgen de methode niet op de letter.

Andere vakken

Scratch

De bovenbouw op de Pionier heeft elk jaar een lessenserie van de Programmeerschool waarbij gebruik gemaakt wordt van het online programmeerprogramma Scratch. Dat heeft de c-groep ook, maar Scratch staat ook vast op het rooster. Hierbij leren de kinderen spellen programmeren en leren ze analytisch nadenken.

Debat

Vast op het rooster is het vak debatteren. Hiervoor maken we gebruik van de website Schooldebatteren, waar veel verschillende werkvormen en stellingen te vinden zijn. Bij het vak debat oefenen de leerlingen het vormen van een eigen mening, het bedenken van goede argumenten, het verwoorden van je mening en argumenten en het goed luisteren naar elkaar om vervolgens te kunnen reageren.

Talentontwikkeling

Als los vak maar vaak ook wel tussendoor leren we de kinderen hun eigen kwaliteiten en talenten beter kennen en op de goede manier inzetten. Ze leren ook welke valkuilen er bij hun kwaliteiten en talenten horen. Bij dit onderdeel hoort ook het verkrijgen van meer kennis over hoogbegaafdheid en de (zijns)kenmerken die daar bij horen.

Wij maken gebruik van o.a. de volgende materialen:

- Zijnswijzers (kaartenset over de zijnskenmerken van hb);
- Klunselkaarten (kaartenset over de kwaliteiten en valkuilen van hb);
- Talentenkaarten van Luk Dewulf en Els Pronk;
- boeken zoals "Ben jij een cheetah?", "Tijger tijger is het waar?", "Droomdenker"

Spellen

Elke week maken we tijd vrij voor het spelen van spellen. Dit zijn geen individuele spellen zoals Smartgames (die staan wel op de weektaak bijvoorbeeld) maar groepsspellen die verschillende (executieve) vaardigheden oefenen. Soms mogen de kinderen zelf kiezen welk spel en met wie, soms is het heel gericht een oefening die door ons bepaald wordt.

Voorbeelden zijn Dixit (creatief en associatief denken), Magic Maze (samenwerken, emotieregulatie), Keezenspel (plannen, strategisch denken) en Concept (metacognitie).

Rekenverrijking

Voor rekenverrijking naast de basis maken we afwisselend gebruik van Reketijgers, Nieuwsrekenen, Kangoeroerekenen, rekenpuzzels zoals die op de website www.henkreuling.nl en rekenspelletjes.

Grej of the Day

Wij maken gebruik van de methode Grej of the Day, waarbij de leerlingen wekelijks een raadsel krijgen over een onderwerp, daar alvast over na gaan denken en dan de week erop een mini-les krijgen over dat onderwerp. Hierbij maken ze aantekeningen tijdens die les. Op die manier krijgen ze jaarlijks een heleboel mini-lessen die hun nieuwsgierigheid aanwakkert naar de behandelde onderwerpen. Elke leerling doet ook minstens 1x per jaar zijn of haar eigen Grej maken en presenteren.

Losse onderdelen

- We doen mee met Raadgedicht, waarbij er in het najaar elke week een nieuw gedicht online staat met 1 woord weg. De kinderen lezen en interpreteren het gedicht en bedenken welk woord er het beste in past.
- Met behulp van kaarten als Praatprikkel en websites als filosovaardig.nl hebben wij af en toe een filosofisch gesprek, soms is dit ook verweven in bijvoorbeeld de talentenles.
- Wij doen af en toe een Mysterie Challenge, waarbij de kinderen een verzameling van items krijgen zoals een paperclip of een papieren bekertje, en dan daarmee een oplossing moeten creëren voor de opdracht.
- Elke dag begint met stillezen. Hierbij tellen we wekelijks de gelezen bladzijden op, want dat zijn dan de 'kilometers' van die week die ons steeds verder brengen naar ons doel (doel bereikt betekent een 'beloning' die te maken heeft met het reisdoel)
- We doen net als de rest van de school mee met bijvoorbeeld de Week van de Lentekriebels, Week tegen Pesten, met Pioniertijd, met de feesten.